A°. 1832. N°. 18.

DONDERDAG DEN 1sten MAART.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 28sten Februarij, de Nd. Am. Brik *Cary All*, Kapt. E. Howes, van Welmington.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 29 *December*. Van regeringswege is thans de briefwisseling medegedeeld, welke tusschen den generaal *Chassé* en den belgischen bevelhebber van Antwerpen (den kollonel *Buzen*) gevoerd is, wegens de ontmoeting, welke onlangs bij het fort St. Philippe heeft plaats gehad tusschen den luitenant ter zee *Bolken*, die als parlementair aan wal gezonden was, en den belgischen officier, die dezen parlementair en deszelfs sloep heeft doen beschieten. Uit die briefwisseling blijkt, dat de generaal *Chassé* zich terstond op eene waardige wijze beklaagd heeft, dat men genoemden officier, die als parlementair gezonden was, om naar het oogmerk te vernemen der opmetingen, welke van den kant der Belgen bij gemeld fort gedaan werden, gedreigd heeft, hem naar Antwerpen weg te voeren, en dat een detachement belgisch voetvolk, hetwelk in hinderlaag lag, eensklaps een levendig vuur geopend heeft op dien officier en op deszelfs sloep, toen hij met den eenigen matroos, die hem met een wit vaandel vergezelde, naar de sloep terugkeerde.

De majoor *Dubosch* (welke het belgische detachement commandeerde) heeft ter zijner verontschuldiging aangevoerd, dat de hollandsche officier te kennen had gegeven, dat hij mede naar Antwerpen wilde gaan, ten einde aldaar de begeerde inlichtingen te vragen, doch dat hij, bij zijne sloep gekomen zijnde, daarin poogde te springen; — dat hij (*Dubosch*) zulks trachtte te beletten, doch dat toen de matroos, die het witte vaandel droeg, hem eenen zoo hevigen vuistslag gegeven heeft, dat hij genoopt was den hollandschen officier los te laten, — en dat hij daarop zijne wacht te hulp heeft geroepen, en op de sloep heeft doen schieten.

De generaal *Chassé* heeft den belgischen bevelhebber herinnerd, dat hij alle werken op de oevers der Schelde, welke tegen zijne gemeenschap of tegen die der stations op de Schelde gerigt zijn, zoude beschouwen als daden van vijandelijkheid, welke aanleiding zouden geven tot het sluiten der Schelde, en tot eene botsing tusschen het kasteel en de stad Antwerpen.

Haarlem, 30 *December*. Het bestaan van een corps partijgangers in Luxemburg, hetwelk in het duitsche gedeelte van dat groot hertogdom het wettig gezag van den groot-hertog poogt te herstellen, schijnt in Belgie veel indruk te maken, te meer, daar men vernomen heeft, dat de lieden, welke zich aan dat corps aansluiten, goed betaald worden, en dat de beweging op eene geregelde wijze door committé's bestuurd wordt. Den 26sten heeft de heer *Gendebien*, in de vergadering der gedeputeerden, niet ontveinsd, dat hij vreesde, dat hetgeen thans in Luxemburg gebeurt, in Limburg en elders navolging zoude vinden. Hij heeft het bestuur hevig doorgestreken, wegens deszelfs zorgeloosheid, en het onvergeeflijk geoordeeld, dat men Luxemburg, ontbloot van troepen, zoo geheel aan deszelfs lot had overgelaten. De minister van binnenlandsche zaken heeft getracht den spreker en de vergadering gerust te stellen, door de verzekering, dat er reeds maatregelen genomen waren, om den voortgang van het kwaad te verhinderen; — dat in allerijl troepen naar Luxemburg waren gezonden, — en dat de reden, waarom dat land van krijgsbenden was ontbloot, hierin gelegen was, dat men een tweeden aanval van den kant van Holland vreesde, en dus het leger op een ander punt had meenen te moeten vereenigen, ten einde niet ten tweede male door een jammerlijk onheil getroffen te worden. De heer *Gendebien* heeft met die verklaring weinig genoegen genomen, en aangemerkt dat men ook in Augustus troepen met allerlei voertuig in grooten haast had doen opbreken, doch dat dezelve te laat waren aangekomen, — en dat het, in ieder geval, hetzij de troepen thans nog tijdig genoeg of te laat zich in Luxemburg vertoonden, zeker was, dat het ministerie het kwaad niet tegenging voor dat hetzelve was uitgebarsten, en zich dus aan eene onvergeeflijke achteloosheid schuldig maakte.

Van den belgischen kant wordt het aantal troepen, die thans naar Luxemburg gezonden worden, begroot op 5000 man. — De heer *Tornaco* moet door de burwacht van Diekirch gevangen zijn genomen, aan den anderen kant is, onder andere personen, de belgische districts-commissaris in een der schermutselingen met het luxemburgsche vrij-corps gesneuveld, en is de zoon van den gouverneur *Thorn* gewond. — De militaire bevelhebber van de bondsvesting is door het belgisch gouvernement uitgenoodigd, om aan het vrij corps geene wijkplaats te verleenen, en ook de fransche commandant van Metz moet aan den gemelden bevelhebber voorstellingen hebben gedaan, wegens den strijd in het groothertogdom.

Het ontbreekt in Belgie niet aan lieden, welke vreezen, dat de beweging in Luxemburg in verband staat met het hervatten der vijandelijkheden van de zijde van Holland. De revolutionaire dagbladen trachten echter hunne lezers dienaangaande gerust te stellen.

Vorst *Leopold* zoude den 27sten naar Antwerpen zijn vertrokken, ten einde aldaar vaandels uit te reiken, doch zijne reis heeft geen voortgang gehad.

De fransche generaal *Belliard*, die zich voor eenige dagen naar Parijs begeven had, is den 25sten in Brussel teruggekomen, doch heeft des nachts de terugreis naar Parijs weder aangenomen.

(*Haarl. Courant.*)

GROOT-BRITTANNIE.

Londen, 21 *December*. De *Times* van heden morgen behelst eene redenering over het weigerend antwoord, hetwelk Z. M. de Koning der Nederlanden onlangs, betreffende de 24 vredes-artikelen van de londensche conferentie, herwaarts gezonden heeft. Het genoemde blad doet hulde aan de bekwaamheid, waarmede dat antwoord is opgesteld, en schijnt ook geenszins de regtmatigheid van de bedenkingen, welke tegen eenige bepalingen van die artikelen ontwikkeld zijn, te ontkennen, doch hetzelve oordeelt, dat die bedenkingen, nadat de conferentie alles reeds in 't breede behandeld en vastgesteld heeft, *ontijdig* zijn; — dat de vijf mogendheden reeds partijen zijn geworden van eene overeenkomst met den Koning van Belgie; — dat die overeenkomst, na met veel warmte door de belgische wetgeving overwogen en alleen als een offer aan de algemeene rust goedgekeurd te zijn, — en *na aangenomen en geratificeerd te zijn door de groote mogendheden*, een gedeelte van het europesche volkenregt geworden is; — dat de troon van den belgischen Koning al deszelfs vastheid van die overeenkomst ontleent, vermits *of* de onderdanen van dien vorst hem van dien troon zouden stooten, *of* den troon onder hem zouden doen wegvallen, indien hij toestemde in eenige verdere inwilliging, of in het voorstel van eenige ongunstige voorwaarde omtrent de bedoelde bepalingen.

In één woord, de *Times* vindt er zwarigheid in, om op nieuw over de voorwaarden van scheiding tusschen Holland en Belgie te gaan handelen, vermits wanneer al over de eene of andere bepaling, welke misschien zonder groote zwarigheid zoude kunnen gewijzigd worden, op nieuw gesproken werd, alles weder op losse schroeven zoude gesteld worden. — Ten slotte van dit betoog zegt het genoemde blad: » Waarom beproeven Belgie en Holland niet, om hunne tegenwoordige geschillen door middel van onderhandeling ten einde te brengen, vermits zij *beiden* over de conferentie klagen?"

(*Haarl. Courant.*)

DUITSCHLAND.

Berlijn, 23 *December*. In een bijzonder berigt van de russische grenzen, van het begint dezer maand, door een onzer dagbladen medegedeeld, wordt gemeld, dat de tijding van de onlusten in Lyon, in genoemde hoofdstad, bij de hoogere standen, over het algemeen, met ondubbelzinnige blijken van vreugde vernomen was; — dat men, wel is waar, oordeelde, dat bij eene nieuwe omkeering van zaken in Frankrijk niet alleen geen Staat in Europa, maar zelfs geen stand, iets konde winnen, en ook geenszins ontveinsde, dat de schokken, welke eene beroering in Frankrijk zoude te weeg brengen, ook in Rusland zouden gevoeld worden, — maar dat niettemin de openbare meening nopens de vraag, in hoeverre het wenschelijk was, dat het tegenwoordige bestuur van Frankrijk stand hield, sedert den val van Warschau, aanmerkelijk veranderd was.

(*Haarl. Courant.*)

ADVERTISSEMENTEN.

zal plaats hebben op aanstaande Zaturdag, den 3den Maart, des morgens ten half zes uren.

Paramaribo den 28 Februarij 1832.

De Opperbrandmeester,
H. G. ROUX.

Wordt bij publieke inschrijving aan de meest biedende, mits goedgekeurd wordende, aangeboden:

Van Plantagie *Catharina Sophia*, 42 vaten *SUIKER*.

De Kooper moet de Suiker voor zijn eigen rekening en risico binnen den tijd van *veertien* dagen afhalen.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van den Hove van *Civile en Criminele Justitie*, worden aangenomen, tot aanstaande Vrijdag, den 2den Maart, als wanneer dezelve door Heeren Gecommitteerde Raden zullen worden geopend.

Paramaribo den 28 Februarij 1832.

V. VAN HALM Jz.,
Seq. c. s.

M. VAN DER ELST vertrekt den 25sten dezer, en zal de nog uitstaande pretentien van onwillige betalers op Woensdag den 7den dezer, ter vervolging overgeven. — Heeft tot gemagtigde aangesteld den Heer J. H. BRINKMANN, bij wien de nog overig zijnde gerenomeerde fijne Liqueuren in het vervolg te bekomen zijn. — Voorts zal op aanstaande Woensdag des morgens 9 uren, ten zijnen huize door den Vendumeester ALEX. SALOMONS, worden verkocht, diverse Winkelwaren, Provisien, Dranken, enz.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een sterk en ligt *CHAIS*, te bevragen bij den Drukker dezes.

E. TOVAR vertrekt.

Mengelwerk.

AANLEIDING TOT DE AFSCHAFFING DER PIJNBANK IN DE PRUISSISCHE STATEN.

Nog in de eerste jaren der regering van FREDERIK II werd bij criminele regtsplegingen, ter ontdekking van eene niet genoegzaam bewezene misdaad, de pijnbank aangewend.

In de voormalige *Stelzenkrug*, op de *Alexanderplatz*, te *Berlijn*, woonde eene kinderlooze weduwe, en bij haar een arme Candidaat, die zijn kommerlijk bestaan vond in, van den morgen tot den avond, kinderen van bemiddelde ingezetenen les te geven in de eerste gronden der Latijnsche taal, de aardrijkskunde, geschiedenis, rekenen en schrijven.

Op zekeren morgen kwam de weduwe niet, als gewoonlijk, uit hare slaapkamer te voorschijn; dit veroorzaakte eindelijk bekommering, en, toen men de deur van deze kamer opende, vond men de weduwe dood in haar bed. Een strop om haren hals liet geen twijfel, dat zij geworgd moest zijn.

Toen de Overigheid deswege berigt kreeg, liet zij dadelijk den éénigen huisgenoot der vermoorde, den Candidaat, ontbieden, om van hem te vernemen, of hij wegens dezen moord eenige opheldering kon geven, ten einde den dader in handen te krijgen.

De kamer des Candidaats was insgelijks gesloten, en hij niet te vinden. Na verloop van eenige uren kwam hij in zijne woning terug. Hij werd dadelijk voor den regter gebragt, en wegens den moord ondervraagd. Hij verzekerde, dat hij deswege niet de minste opheldering geven kon, dewijl hij dien nacht in het geheel niet te huis was geweest. Op de vraag, waar hij dien dan had doorgebragt, antwoordde hij, dat hij gisteren een' vriend, een landgeestelijke, eenige mijlen van *Berlijn* woonachtig, had bezocht; dat hij denzelven, om 's avonds weder in *Berlijn* te zijn, vroegtijdig had verlaten, en te voet was teruggekeerd; bij de invallende duisternis was hij nogtans verdwaald geraakt, en had den nacht op het veld moeten doorbrengen.

Deze omstandigheid, en daar hij volstrekt niet in staat was de nachtelijke afwezigheid buitenshuis te bewijzen, maakte hem van den moord verdacht; hij werd derhalve dadelijk in hechtenis genomen, en van den moord beschuldigd. Hij ontkende de daad standvastig; ondertusschen sloeg men daarop geen acht, en maakte geene zwarigheid om hem op de pijnbank te brengen, en alzoo tot bekentenis te noodzaken. Bij den eersten graad derzelve verzocht hij, door de pijn overmeesterd, op te houden, en bekende den moord.

Het gerucht hiervan verspreidde zich door de gansche stad. Maar het meest verbaasden en verschrikten degenen, die den Candidaat zoo vele jaren als huisonderwijzer gekend, en hem, wegens zijn stil, zedig gedrag en liefderijke behandeling zijner leerlingen, achting toedroegen. Zij oordeelden hem tot zulk een' gruwel niet in staat, en besloten, in eene deputatie, zich tot den toenmaligen Grootkanselier VON COCCEJI te wenden, om hem opmerkzaam te maken, hoe hoogstwaarschijnlijk het was, dat den Candidaat, die tot dusverre onbesproken geleefd had, alleen door de folteringen der pijnbank eene bekentenis was afgeperst geworden, en geenszins op waarheid berusten kon.

COCCEJI hoorde de afgezondenen bedaard aan, en liet hen zeer beleefd vertrekken met den troost, dat hij hunne wenken zoude behartigen. Hij liet het ook bij deze verzekering niet berusten, maar vorderde dadelijk de wegens dezen moord en het verhoor des Candidaats opgestelde akten.

Bij naauwkeurig doorzien vond hij, dat men nog niet behoorlijk had onderzocht, of de weduwe ook mogelijk zichzelve geworgd had, en beval te dien einde eene nadere schouwing van het lijk, hetwelk men, bij een toenmaals heerschend vooroordeel, nog niet gewaagd had aan te roeren. Bij deze schouwing werd de scherpregter van *Berlijn* geroepen, om wegens deze verworging zijn oordeel te zeggen. Hij verklaarde, dat de vermoorde door een' kunstmatigen strop verworgd was geworden. COCCEJI kwam deze benaming vreemd voor. Hij liet den scherpregter bij zich komen, en vroeg hem, wat hij onder het woord kunstmatig verstond.

»Het is eene bijzondere wijze van in een' strop een' knoop te leggen, wanneer wij een' dief moeten hangen, waardoor deze geweldige dood bespoedigd en verligt wordt."

»Is dan daarin iets zoo bijzonder kunstigs? vroeg COCCEJI.

»Dat juist niet," hernam de scherpregter; »maar het is toch een bijzondere kunstgreep, die alleen dengenen bekend is, die tot het *metier* behooren."

Deze omstandigheid opmerkende, liet nu de Grootkanselier in stilte vernemen, of er scherpregters of hunne knechts om dezen tijd in *Berlijn* geweest waren. Het bleek ook weldra, dat twee scherpregtersknechts uit *Spandau* des avonds van den nacht, waarin de moord gepleegd was, te *Berlijn* waren gekomen. Het waren de eigene broeders der vermoorde. Zij werden op zijn bevel gevangen genomen, en — bekenden de daad. Zij hadden hunne zuster verworgd, om, als naaste erfgenamen van haar vermogen, des te vroeger in bezit van hetzelve te komen.

Op COCCEJI's berigt wegens dit voorval aan FREDERIK II, verbood deze dadelijk het gebruik van de pijnbank in zijne Staten. FREDERIK heeft de nagedachtenis van COCCEJI nog vereerd door een marmeren borstbeeld, dat hij op de binnenplaats van het Kamergeregt in *Berlijn* deed stellen; en al had hij ook anders geene verdienste bij het Justitiewezen, dan verdiende hij reeds daarom zulk een gedenkstuk. Voor hoe velen werd er een opgerigt, omdat zij duizenden in den dood gevoerd hadden! De brave COCCEJI heeft velen van den smartelijken dood der misdadigen gered, die anders als martelaars eener wreede regtspleging opgeofferd zouden zijn.

(Overgenomen.)

HOE VERZOENT MEN DEN NIJD?

De Marquis DE CREMEAUX D'ENTRAGUES, Grootvalkenier, was een der schoonste en beschaafdste mannen aan het voormalige Fransche hof. Hoewel hij in blakende gunst stond bij LODEWIJK XV, verwekte hij nogtans geene afgunst; men beminde en achtte hem algemeen, en ieder, die in *Parijs* en *Versailles* aanspraak maakte op den toon der beschaafde wereld en welvoegelijkheid, zocht hem na te volgen.

Een zijner vrienden vroeg hem eens, hoe hij het aangelegd had om zich zoo algemeen bemind te maken, daar hij toch bij alles, wat hij ondernam, den nijd en ijverzucht moest opwekken. »Het is altijd mijn grondregel geweest," antwoordde hij, »mij met geene *intrigues* in te laten; »geenen eerzuchtigen in den weg te tre»den; alles aan te wenden om den man»nen te behagen, en bij de vrouwen mij »zonder *pretensiën* te gedragen."

Hij gedroeg zich altijd als de ijverigste verdediger des schoonen geslachts; echter geschiedde dit steeds met zoo veel zachtmoedigheids, dat hij zelfs die genen niet beleedigde, die door hem ernstig berispt werden. Het gebeurde dikwijls, dat hij, in gezelschap, getuige van nadeelige oordeelvellingen over vrouwen was, welker goeden naam men daardoor zocht te ondermijnen, dat men mannen, die dikwijls bij haar kwamen, voor hare begunstigde aanbidders verklaarde. Wanneer iemand zich zulk eene overijlde uitdrukking veroorloofde, vroeg hij den achterklapper: »Mijn»heer! zijt gij er ooggetuige van ge»weest?"— »Neen; maar...." »Wanneer »dit geval is, moet gij ons veroorloven, »dat wij vooronderstellen, dat de genen, »die u dit verhaalden, zich vergist heb»ben. De schijn bedriegt zeer dikwijls; dit »is niets nieuws, en dikwijls heeft men er »ook belang bij, iemand, in eene zaak »te misleiden, die zulk een' wezenlijken »invloed op den goeden naam eener vrou»we heeft."

Een jongman, dien de Marquis, bij eene dergelijke gelegenheid, op deze wijze tot zwijgen gebragt had, wilde hem in verlegenheid brengen, en antwoordde hem op de vraag:

»Hebt gij het zelf gezien?" stoutmoedig: »Ja, Heer Marquis!"— »Dan heeft »de arme verdwaalde op de stilzwijgend»heid van een' man van eer gerekend," »zeide de Marquis koel, »en ik betuig u »mijnen dank, dat gij ons allen zulk eene »kieschheid toekent.

Eens speelde de Prinses van POISE met hem op de biljart. »Ik moet wel zeer onbekwaam zijn," zeide zij: »ik kan geen »een' bal raken!"— »Dat verwondert mij »niet, Mevrouw!" zeide D'ENTRAGUES: »bal»len zijn geene harten."

In een gezelschap, waar zich een paar zeer ijverzuchtige mannen bevonden, die zich, ter voldoening van hunnen argwaan, dikwijls van zeer onbetamelijke middelen bedienden, vroeg men den Marquis, of wel een echtgenoot, die vermoeden van een' minnehandel op zijne vrouw had, hare brieven mogt openen. »Neen!" riep hij; »hoe kan men omtrent iemand, die men »beminnen en eeren moet, zich iets ver»oorloven, wat men omtrent een' ander', »die ons onverschillig is, onbillijk acht?"

De Marquis had altijd eene bijzondere genegenheid voor Mevrouw DE CAZE, die zich zoowel door hare schoonheid als door haar verstand van vele dames onderscheidde; maar zelfs de lastertongen waagden het niet, haar of hem deswege aan te tasten; veeleer bewonderde men algemeen zijne standvastige verkleefdheid aan deze beminnenswaardige vrouw. Toen zij stierf verviel hij in eene diepe zwaarmoedigheid, en heeft haar niet lang overleefd.

(Overgenomen.)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.

No. 18. **Ao. 1832.**

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 1ste MAART.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 19 December.

In een der fransche tijdschriften, leest men: omtrent den tegenwoordigen toestand der fransche Letterkunde, het navolgende onderwerp:

Barnave, door Jules Janin, is een boek, dat alhier veel opgang maakt, en waarvan de verschijning en daarmede gepaarde omstandigheden een der sprekendste teekenen des tijds is. Janin is een jong mensch, van eenig talent, wiens openlijk leven daarin bestaan heeft, dat hij te gelijker tijd in den *Figaro* en in de *Quotidienne* schreef, en daarna tot het *Journal des Débats* overging, welke de toongevers der meest verschillende meeningen in Frankrijk zijn. Bij de omwenteling verlangde hij, als alle nieuwsbladschrijvers, ambt en ordes; doch de Koning, die zelf een man van onbesproken zeden is, vond, in den schrijver der *Femme guillotinée* geen sujet voor het legioen van eer, en doorstreek diens naam op de lijst. Janin zwoer hem wraak, en schreef Barnave, waarin hij 's Konings vader, zijne familie en gedeeltelijk hem zelven bezwaddert, en een nieuwsblad, door hem en zijne vrienden geredigeerd, heeft de schaamteloosheid Barnave aan te kondigen, als eene wrake des schrijvers jegens den Koning, welke aan hem een ambt heeft geweigerd. »Hij heeft met de pen tegen den schepter gevochten," zegt dit nieuwsblad, «en niemand zegt dat hij den strijd verloren heeft." Het is onnoodig aanmerkingen hierover te meêr te schrijven, men herinnere zich slechts de boeken, die omstreeks het einde der regering van Lodewijk XV en gedurende die van Lodewijk XVI zijn verschenen, en vergelijke die met de hedendaagsche litteratuur, zoo zal men bevinden dat de ontbinding der maatschappij nog veel grooter is dan zij destijds was. Het gansche karakter, hetwelk de litteratuur sedert eenige jaren heeft aangenomen, is een schrikwekkend symptoma van den toestand der geestelijkheid in Frankrijk; men sla slechts het oog in de *Revue de Paris*, het eigenlijke *Journal der Parijssche Salons*; te geener tijd zijn zoodanige opstellen gedrukt, noch werden door lieden van opvoeding gelezen. Hier verwekt dit ter naauwernood eenige oplettendheid, en minder afschuwelijk geschrijf liep gevaar geheel niet te worden gelezen. Om lezers te vinden, moet een boek onder een' champagneroes zijn geschreven, en het is geene onwaarheid te zeggen, dat dit inderdaad zoo is, want het noodwendigste vereischte voor eenen volkvatbaren schrijver schijnt te zijn, dat hij in de afzigtelijkste losbandigheid leve, om getrouw en waar tafereelen uit slechte huizen te beschrijven; de letterkundige kritiek heeft geheel en al opgehouden; de *Journalen* zijn in handen van eenige kleine koterien, die elkander schaamteloos uitbundigen lof toezwaaijen; en de waarheid is het eenige, welke bij deze persvrijheid niet in het openbaar verschijnen mag. Niemand, die iets van het publiek of veelmeer van de *Journalen* heeft te hopen of te vreezen, durft het wagen, dit wespennest aan te tasten; zelfs hooggeschatte schrijvers als Chateaubriand zijn genootzaakt, zich voor den afgod des dags te buigen; men leze slechts de inleiding in diens *Etudes historiques* enz., waarin men ontwaren zal, hoe hij lieden, die zijne achting niet kunnen wegdragen, met beleefde woorden tracht aan zich te verbinden, omdat deze invloed op de *Journalen* uitoefenen en de openbare meening helpen vormen. Een auteur, die zijn vak verstaat, besteedt hier meer tijd aan medewerking der *Journalen* dan aan zijne studien, en meer moeite aan de courantenartikelen, welke hij over zich zelf maakt en laat maken, dan over het boek, hetwelk hij behandelen zal. Het gebeurt, sedert het ophouden van den *Universel*, ter naauwernood, dat een artikel over eenig werk wordt geplaatst, waaraan de schrijver niet had medegewerkt, direct of indirect, onmiddellijk of door vriendenhulp. Ook gaat de schaamteloosheid dezer aanbevelingen alle beschrijving te boven; men zou bij ieder nieuw boek wanen dat een nieuw tijdperk voor de menschheid ware aangebroken; doch wanneer het doel bereikt is, en de leesbibliotheken door de nieuwsgierigheid harer bezoekers zijn gedwongen het boek te koopen, zoo is daarvan geene sprake meer. Men heeft onlangs voor de regtbank gezien, welke middelen zelfs schrijvers als Victor Hugo bezigen, om zich te doen roemen, en men kan hieruit gemakkelijk afleiden, wat zich gewone boekenmakers veroorloven, die geenen naam te verliezen hebben, en die niets dan lontere winst berekenen. Overigens kan men het dezen niet te zeer te last leggen; het publiek wil niet anders, want anders immers konden de *Journalen* dit stelsel niet volhouden, daar deze slechts hunne voortduring aan den bijval des publieks te danken hebben; het publiek echter heeft alle letterkundige zedelijkheid verloren. Niemand begeert een goed of onderrigtend boek, men wil voor het oogenblik geamuseerd zijn, men wil geene boeken bezitten, maar die huren en doorloopen. De *Coteriën*, *Salons*, *Intriguen* en de *Journallectuur* hebben den zin voor het eenvoudige en ware gedood, men verlangt iets ontzettends, eene zedelijke of natuurlijke gruweldaad, een koortsachtige stijl, eene berooide verbeeldingskracht, om de verveling van het oogenblik te dooden, en zijn' ontzenuwden geest voor een oogenblik te prikkelen. Tegen eenen lezer van een meesterstuk, als de *Mémoires du Duc de St. Simon*, zijn er honderd die de smaadvolle romans van *Balzac* en *Janin* lezen; het eene heeft alles voor zich, nieuwheid, meesterlijken stijl, groot talent, een onderwerp van het grootste gewigt, en de nationale belangstelling; in het kort het is een dier werken, welke de fransche letterkunde tot eer verstrekken; de anderen hebben niets voor zich dan de uitgelatenheid en den slechten smaak van derzelver schrijvers; doch hoe min beteekenend die op zichzelve zijn, zoo veel te meer is het ontegenzeggelijk dat de daaraan gehechte goedkeuring klaarblijkelijk het kenmerk aan de gesteldheid der burgerlijke maatschappij openbaart.

Men schrijft uit Griekenland het navolgende:

De gebeurtenissen te Poros zijn nog zeer weinig bekend, en hoe de persoonlijke haat van *Miaulis* tegen den president en tegen de bevelhebbers der vreemde statien, Griekenland van het grootste gedeelte zijner krijgsvloot beroofde. Ik kan benevens eenige anderen, die met den staat der zaken en het land bekend zijn, daaromtrent nog eene andere opheldering geven. Het element der Hydrioten is, langer dan een menschen-leeftijd, de zeerooverij, waaraan zij hun snel, zorgeloos, opkomen en hunne merkwaardige vorming voor het zeewezen te danken hebben. De president moest, overeenkomstig het verlangen der groote magten, zijn bestuur beginnen met het vernietigen der zeerooverij; dit was zelfs het hoofddoel zijner aanstelling. Daartoe moest hem de opkomende zeemagt van het land dienen, en zonder dezelve had hij zijn doel niet kunnen bereiken. Thans dat Europa in spanning is, konden de Hydrioten hun gulden en gemakkelijk handwerk weder aanvaarden, en in troebel water visschen, zoo als gedurende de Fransche revolutie, toen haar zeeleven begon en snel opkwam. Dit gedoogde de president niet, maar liet, met de zeemagt der regering, alle de zich vormende schuilhoeken der zeerooverij opzoeken en verstoren. Hem het middel daartoe te benemen, lag in het belang dergenen, die naar zeerooverij vlamden. Daarom bediende de Hydrioot *Miaulis* zich van de eerste gunstige gelegenheid, en van het eerste oog schijnlijke voorwendsel, om de krijgsvloot der regering te vernielen. De gevolgen bewijzen het duidelijk. Op al de punten van den Archipel voert de zeerooverij weder den teugel, en het hoofddoel der opstandelingen op Hydra is, om geene Grieksche centraal-regering te hebben, en in dezen toestand, het oude geliefkoosde handwerk ongehinderd te drijven. Daarom doen de Hydrioten alles, om de andere Grieken tegen hunne regering op te ruijen, dat hun echter niet gelukt. Dadelijk na het gebeurde te Poros verklaarden de bevelhebbers der Russische, Fransche en Engelsche zee-statien dat zij aan geen vaartuig der opstandelingen zouden toestaan uit te loopen. Derhalven kruiste eene Fransche brik voor de haven van Hydra. Deze bewaking was evenwel niet genoegzaam; want weldra liep het eene vaartuig na het andere uit naar Andros, om dit ook in opstand te brengen. Later zijn zelfs vier anderen met hetzelfde doel naar Salamis gezeild. Een brik liep ten zelfden einde, naar de kust van Maina uit, nam bij kaap Marapan een schooner der Grieksche regering, en zal waarschijnlijk de pas tot rust en orde teruggebragte inwoners te Limeul van nieuw zoeken op te ruijen. Intusschen zijn al de pogingen van den opstand zonder gevolg gebleven. Overal werden dezelve van de hand gewezen; en bewees men met de daad getrouwe verknochtheid aan de regering des lands. Op Salamis werden gemelde vier Hydriotische schepen met verwenschingen en bedreiging ontvangen, en weerstond men derzelver landing met geweld. De dappere *Canaris* dwong twee dezer schepen naar Hydra terug te keeren. De twee anderen zijn door een Russische brik aangehouden. Op Spessia hebben de primaten en notabelen een adres vervaardigd, waar bij zij niet alleen hun misnoegen over het ondernemen der Hydrioten uitdrukken, maar ook de inwoners van hun eiland aanbevelen, om alle gemeenschap met de opgestane naburen te laten varen. De Peloponesus en het Grieksche vaste land zijn rustig. Van alle kanten worden adressen uit de provincien ingezonden, waar bij men de regering verzoekt, om den inwoners de inrigtingen voor hunne ontluikende opkomst en welvaart te behouden en dezelve tegen het oproer en deszelfs gevolgen te beschermen.

MENGELINGEN.

OVER DE VADERLANDSLIEFDE EN HELDENDADEN EENER VROUW.

(Der Preussische Patriotenspiegel).

(Vervolg en Slot van N°. 17.)

Werder gevoelde, hoeveel meer zijne vrouw deed, dan hij, en volgde haar met blijden moed.

Maar hij vond het thans in *Breslau* geheel anders, dan ten tijde dat het vrijkorps werd opgerigt. Mannen en jongelingen drongen naar de vaandels; elk, die de wapenen kon voeren, werd geplaatst; want het gold den laatsten, vreesselijken reuzenstrijd voor het vaderland; en ditmaal moesten alle krachten voor het groote doel der verlossing des vaderlands ingespannen worden.

Beide Werders waren goede ruiters en welgewapend. Zij waren onder de eersten, welke in het tweede *Silezische* regement Huzaren in dienst traden. Maria was in den kleinen dienst reeds zoo geoefend, dat zij zelve weldra de rekruten moest exerceren. Niemand wist van hare sekse, want zij had altijd hetzelfde kwartier met haren man. Reeds in *Polen*, waar dit regement zeer veel leed, kreeg zij den rang eens wachtmeesters, en haar man stond in haren dienst. Met groote naauwgezetheid volbragt zij ook thans haren pligt; zij bezag de paarden, onderzocht het voeder, zag gestreng toe op den dienst, en was desniettegenstaande de lieveling van allen. Aldus leefde zij tot den wapenstilstand, en wanneer de gelegenheid zulks eischte, vocht zij met onvermoeide dapperheid.

Gedurende den wapenstilstand kreeg zij verlof voor eenen onbepaalden tijd; zij ging naar haar landgoed, beschikte de verdere regeling harer huisselijke zaken, en keerde toen, onopgeroepen, naar het regement terug, waarbij haar man intusschen altijd gebleven was. Zij vond hem gezond weder, en schepte nieuwen moed, om de vermoeijenissen van den veldtogt in *Saksen* met volharding te verduren. In het voorspel van den slag bij *Leipzig* bragt zij alleen twee fransche jagers gevangen op, en op den eersten dag van den slag was zij het, welke de verstrooide Huzaren weder verzamelde, en haren wijkenden man toeriep; »schaam u, Werder! Zijt gij een *Pruis?*"

Werder vergaf haar dit gezegde eens edelen toorns, en op den avond vóór den beslissenden strijd van den laatsten dag zeide hij tot haar; »indien wij morgenavond nog leven, dan zullen wij gelukkig sterven!"

»Van dezen dag;" hernam zij, »hangt het lot van ons volk en ons vaderland af. Daarom moeten wij dapper zijn, en op de hulp des Almagtigen vertrouwen."

Een bloedig morgenrood brak uit duistere wolken door. Maria nam een aandoenlijk afscheid van haren echtgenoot, en nu ging het in 't gewoel van den strijd.

Tegen den middag werd het paard onder haar doodgeschoten; haastig rees zij op, streelde het stervende dier nog eens den hals, en zag om naar een ander paard. »Mijne arme Lizette!" was de korte zucht, waarmede zij op een ander paard sprong, hetwelk een ander Huzaar haar bragt. Maar dit dier, een vurige Noorman, welken zij niet aanstonds wist te behandelen, vloog met haar op het vijandelijk voetvolk in. Vele der Huzaren, renden haar na, eensdeels om den dapperen te redden, anderdeels omdat zij deze vlugt voor eenen stouten aanval hielden. Intusschen werd Maria haar paard weder meester, en maakte van dit oogenblik gebruik, om met hare Huzaren eenen franschen infanteriepost, welke eene batterij dekte te verjagen. Dit was de eerste beslissende aanval, waardoor, met weinig bloedvergieten, eene veldbatterij den braven *Pruisen* ten buit werd.

Hier verdient de tegenwoordigheid van geest eene eervolle melding, waarmede onze heldin, zelfs in het grootste gevaar, zich de gunst des oogenbliks wist ten nutte te maken, en ook thans van het lot het meeste voordeel te trekken. Overal was Maria dapper en gelukkig; maar bij hare zeldzame vaderlandsliefde bewaarde zij ook het hoogere gevoel van deelneming en menschenliefde, hetwelk ontzag voor gevangenen en gekwetsten aanbeveelt.

De storm was voorbij, de zege behaald; maar onze heldin kon zich daarover nog niet verblijden: want, toen men den volgenden dag de overblijfselen des regements in orde schaarde, miste zij, met de vele braven, welke den heldendood voor het vaderland stierven, ook haren man. Er kwamen berigten in, dat hij, na eene gevaarlijke wonde, van het paard gestort was.

»Nu snelde ik," verhaalt zij zelve, »met het aanbreken van den dag, naar den majoor, ontdekte hem mijne sekse, en mijne betrekking tot den gesneuvelden Werder. Ik bad hem, mij te ontslaan, om mijnen man op te zoeken. Hij verstomde, toen hij dit hoorde, en gaf mij aanstonds mijn ontslag. De zon was pas opgegaan, en lachte weder vriendelijk op de vlakte, toen ik, geheel alleen, op het slagveld kwam. Welk een gezigt! Drie uren lang stapte ik over bebloede velden, en hoorde niets dan het gejammer der stervenden, hetwelk mijne zintuigen, tot besluiteloosheid toe, bedwelmde. Eindelijk ontmoette ik lijken, welke de uniform van ons regement droegen. Even als in eene paradehouding lag hier eene geheele reeks van onze Huzaren, en ginds, op eene kleine hoogte, riep mij eene, mij bekende, stem bij mijnen regementsnaam. Ik ging daarhenen, en herkende mijnen Luitenant, die boven de hoop zwaar gekwetst en den dood nabij was. Ik knielde bij hem; hij stierf in mijne armen. Stervend wees hij met zijne regterhand naar een lijk digt bij hem, en zeide; daar ligt uw broeder!"

»Ik stond op, en ging, waarheen hij mij gewezen had. Geen traan kwam in mijn oog; de smart had mij bedwelmd. Lang, zeer lang vertoefde ik op dit kerkhof, waar de dooden nog op graven wachteden. Ik vond het lijk van mijnen geliefden Werder, met vele wonden overdekt, koud en stijf. Een schoot door de linkerborst was het onbedriegelijk bewijs zijns doods.

ADVERTISSEMENTEN.

De fungerende *Contrôleur Generaal van Financiën*, brengt bij dezen ter kennis van de Belanghebbenden, dat, in overeenstemming met het Koninklijk Besluit van den 19den November 1831, n°. 48, de prijs, waarnaar de Vijf Percent Uitgaande Regten, *zonder meer*, van de dezer Kolonie, van en met den *eersten Maart* tot en met den *laatsten Junij* dezes jaars, uit te voeren SUIKER, zullen geheven worden, is bepaald op (6½) *Zes en een halven Centen* per pond, Amsterdamsch Gewigt.

Paramaribo, 28 *Februarij* 1832.

De fungerende Contrôleur Generaal voornoemd,

CH. LEERS.

TRANSPORTEN.

Den 13 Februarij 1832, N. L. BRAAM, *Exploicteur bij den Hove van Civile en Crimineele Justitie*, aan G. C. HAMPE, van het Huis en Erf, op den hoek van de *Groote Dwars- en Hoogestraten*, L. D. N°. 713.

Den 17. H. STOLKERT, aan P. VAN LEEUWEN, van de Plant. *de Herstelling*, aan de rivier *Saramacca*.

Idem. J. A. ZEEMAN J. P. ZOON, aan JAN OUDEMAST, van het Huis en Erf, aan de *Steenbakkersstraat*, L. D. N°. 294: alsmede het Erf, L. D. N°. 292.

Den 20. J. B. WURMB, aan SIMON JOHs. JUDA, ROZA JUDA, ESTHER VAN JUDA, en JANIE JUDA, van het Huis en Erf, aan de *Groote Rijweg* van de Voorstad *Zeelandia*, L. A. N°. 9.

Den 21. L. THIJM, gewezene Vendumeester, aan ISAAC DEL PRADO, van een Erf en Gebouwen aan de *Saramaccastraat*, L. D. N°. 499.

Idem. ISAAC DEL PRADO, aan J. F. SCHEFFER, van een Huis en Erf, aan de *Saramacca- of Pontewerfstraat*, L. D. N°. 499.

Den 28. A. J. COMVALIUS, aan Ix. NAHAR MESQUITA *qq.*, WILHa. van VEREUL, van het perceel Land, gelegen aan de *Wanika- en Tawajariekreeken*, uitmakende den Grond *Monplaisier*.

Idem. H. GOUDMAN *qq.* G. PAARDEKOPER, aan E. R. SCHLÖRHOLTZ, van het Huis en Erf, aan de *Dominestraat*, L. D. N°. 387.

Paramaribo, 1 *Maart* 1832.

WENTHOLT, *Secretaris.*

Op authorisatie van de Commissie tot de Zaken van de *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zullen gekwalificeerde KURATORS, over *Zes* weken, de dag nader te bepalen, Publiek verkoopen:

1°. Een *ERF* en de daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen aan den hoek van de *Hof- en Prinsenstraten*, bekend onder L. D. N°. 760; aankomende den Boedel de Vrije AMBA van SOESMAN.

2°. Een *ERF* en de daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen aan de *Keizerstraat*, bekend onder L. C. N°. 97; aankomende den Boedel ELISABETH MEIJERS; — en

3°. Gezamenlijk met Mr. H. HEIJLIDEIJ, als Gemagtigde van de Weduwe J. D. FABER, een *HUIS* en *ERF*, en de daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen aan de *Gravenstraat*, bekend onder L. D. N°. 29; aankomende voor de helft gemelde Weduwe J. D. FABER, en voor de wederhelft den Boedel J. D. FABER.

Paramaribo, 29 *Februarij* 1832.

R. GOLLENSTEDE, *Scriba.*

De *Exploicteur bij den Hove van Civile en Crimineele Justitie der kolonie Suriname*, zal op den 2den Maart 1832, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantagie JOHANNESHOOP, *cum annex*, gelegen aan rio *Saramacca*, in het opvaren, tusschen de Plantagien *la Poele* en *Monitor*, aankomende J. H. HAGENS.

Paramaribo, 18 *Februarij* 1832.

De Exploicteur,

N. L. BRAAM.

De ondergeteekende, als daartoe geautoriseerd zijnde, brengt hiermede ter kennisse van de Belanghebbenden, dat de gewone Exercitie met de *Brandspuiten*, zal plaats hebben op aanstaande Zaturdag, den 3den Maart, des morgens ten half *Zes* uren.

Paramaribo, 28 *Februarij* 1832.

De Opperbrandmeester,

H. G. ROUX.

HEDEN MIDDAG VENDU, ten Huize van den Heer J. BRONKHORST JR.

M. A. KEYSER zal *MORGEN*, op VENDU verkoopen: Provisien, Stukgoederen, eenige Koebeesten; een Paard en Zadel, behoorende aan den Boedel wijlen P. D. VAN ESCH.—Alsmede voor Rekening dien het mogte aangaan, een Kist, inhoudende 20 Ps. wit Katoen, door zeewater beschadigd.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.